اثر بخشی مداخلات شناختی - رفتاری در کاهش آشفتگی ناشی از شیوههای دندانیزشکی کودکان

دکتر عباس ابوالقاسمی **- محمود حجاران **- آذر کیامر ثی ***

*استادیار گروه روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی

**کارشناس ارشد روانشناسی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی شهید بهشتی

**عضو هیئت علمی گروه روانشناسی دانشگاه آزاد واحد اردبیل

Title: The effectiveness of cognitive-behavioral interventions in reduction of distress resulting from dentistry procedures in children

Authors: Abolghasemi A. Assistant Professor*, Hajjaran M. Psychologist**, Kiamarsi A. Faculty Member***

Address:*Department of Psychology, University of Mohaghegh Ardebili

** Department of Psychology, Shahid Beheshti University of Medical Sciences

***Department of Psychology, Ardebil Azad University

Background and Aim: Dental anxiety is a common problem in pediatric dentistry and results in behaviors like fear and anger that can negatively affect dental treatments. Exposure to various dental treatments and distressful experiences are reasons for anxiety during dental treatments. The aim of this study was to evaluate effect of cognitive behavioral interventions in reduction of stress during dental procedures in children.

Materials and Methods: In this clinical trial, 42 boys and girls, undergoing dental treatments were selected from dental clinics in Tehran. Patients were assigned to cognitive-behavioral interventions, placebo and control conditions. The fear scale, anger facial scale, pain facial scale and physiologic measure of pulse beat were evaluated. One way ANOVA and Tukey test were used to analyze the results and p<0.05 was the level of significance.

Results: Results showed significant differences between cognitive-behavioral interventions, placebo and control groups regarding fear, anger, pain and pulse beat. Comparison tests revealed that cognitive-behavioral interventions were more effective in reducing fear, anger, pain and pulse beat compared to the placebo or control.

Conclusion: According to the results of this study cognitive-behavioral interventions can be used to reduce distress of children undergoing dental procedures.

Key Words: Cognitive; Behavioral interventions; Placebo; Distress; Dentistry procedures

حكىدە:

زمینه و هدف: ترس از محیط دندانپزشکی از جمله اضطرابها و ترسهای کودکان است که به شکل رفتارهای منفی مانند ترس، اضطراب و خشم بـروز می کند. این رفتارهای منفی در واقع ناشی از اضطراب جدایی، مواجهه با وسایل دندانپزشکی و نیز تجربه درمانهای گوناگون پزشکی است. مطالعه حاضر با هـدف تعیین اثر بخشی مداخلات شناختی – رفتاری و پلاسیبو در کاهش آشفتگی ناشی از شیوههای دندانپزشکی کودکان انجام شد.

روش بررسی: در این کارآزمایی بالینی از تکنیک مداخلات شناختی – رفتاری استفاده شد. آزمودنیهای این پژوهش شامل ۴۲ کودک مراجعه کننده به مطب دندانپزشکی بودند که دارای ترس از محیط دندانپزشکی بودند و به طور تصادفی به گروههای آزمایشی، پلاسیبو و کنترل تقسیم شدند (هـر گـروه ۱۴ آزمـودنی). مقیاس ترس، مقیاس چهرهای خشم، مقیاس چهره ای درد و شاخص فیزیولوژیک ضربان نبض مورد ارزیابی قرار گرفتند. دادهها توسط آنالیز واریانس یک طرفه و مقیاسه چندگانه Tukey تحلیل و ۷-۰/۰۵ به عنوان سطح معنی داری در نظر گرفته شد.

[†] مؤلف مسؤول: نشانی: اردبیل – انتهای خیابان دانشگاه – دانشگاه محقق اردبیلی تلفر: ۱۹۲۴۵۴۹۶۰۴ نشانی الکترونیک:abolghasemi 1344@uma.ac.ir